

Vásárlási lázgörbe

Verses elbeszélés
(Részlet)

Belépett a nappaliba Rózsa:
– *Jó reggelt, legények*, mondta.
Tehát ketten vagyunk,
létezőnk, élünk, ülünk a nappaliban
és beszélgetünk.
Nem képzelet szüleménye egyikünk sem,
hiszen Rózsa, aki minden kétséget kizáróan
hús-vér teremtmény, lát bennünket.

Egyikünk járt vele
a gimnazista időkben,
másikunk mintegy örökölte,
cserébe Amerikáért.
Persze nem így volt,
az élet ennél bonyolultabb,
de jól hangzik,
és a kívülállók
lehet, hogy úgy is látták.

Mielőtt elment dolgozni,
sütött nekünk palacsintát.⁸
Búcsúzóul ennyit mondott:
– *Nem akartam hallgatózni,
de időnként
nagyon hangosak voltatok.
Egy szót sem mondtatok arról,
aminek a legnagyobb ára volt*

akkortájt, az ötvenes évek elején.

Igaza volt.

Живот дамо, Трст не дамо!

Ezrek ordították
a város központjában,
hogy az életüket adják,
de Triesztet nem.

Egyikünknek-másikunknak sem volt
fogalma, hogy mi az a Trieszt,
mely az életnél többet ér.

Miután a szüleink
felvilágosítottak bennünket,
hogy Trieszt egy város,
végképp nem értettünk semmit sem.

Az üzlet nem jött be,
Trieszt oda lett adva,
az emberéletek ezrei
meg lettek spórolva,
még ha ez nem is számított
komoly valutának
sem akkor, sem később.⁹

Miután befaltuk
a palacsintákat,
elszunnyadtunk.
Egy-két órát szundikálhattunk.

Mikor felébredtünk,
lezuhanyoztunk,
hogy magunkhoz térjünk,
annyira, amennyire.
És?[?] – így nem kezdünk mondatot,
mondta minden összefüggés
nélkül, nagy ásítás kíséretében.
És végképpen nem fejezünk be,
idéztem szellemesnek hitt,
gimnazista önmagammat.

Egy tündéri *hogyhogy* jó lesz itt
e helyen, hellyel-közzel.

Miközben márkás
ingünk, nadrágunk húztuk fel,
nem az járt a fejünkben,
hogy nagy valószínűséggel
ezeket a ruhadarabokat
Bangladesben varrták,
vérlázítóan alacsony éhbérért,
alultáplált, kialvatlan, fáradt
gyermeklányok.

Ez olykor eszedbe jut,
összeszorul a szíved, a gyomrod,
és ennyi.

Ha egyfolytában
az egyenlőtlenségeken,
kizsákmányoláson,
vérengzéseken
törnéd a fejed,
gyorsan használhatatlanná válnál.¹⁰

Két javakorabeli férfi beszélget
a nappaliban; pontosabban:
a Kessler fivérek bevásárolnak.
Még pontosabban: újravásárolnak.
Megveszik, amit egyszer már megvettek
valamikor régen.
Megvásárolják azt,
ami elrohadt,
amit megevett a rozsda,
ami elromlott,
ami szétesett,
azt, ami már elporladt,
azt, ami már nincsen.

Vegyük komolyan
a bevásárlási múltunk, mondta
az amerikai Kessler fivér.
Vegyük, bólintott
a közép-európai tesó:
Vegyük.
Vettem reggel
kenyeret és tejet,
tehát vagyok,
és egy ideig még leszek is.
Sok helyütt planétánkon
ezt főnyereménynek éreznék.
Ezt azért soha nem szabad
elfelejtenünk.

Vettünk fehérneműt,
inget, nadrágot, trikót,
pulcsit, öltönyt, nyakkendőt,
bárhol megjelenhetünk
az alkalomhoz illően.
Vettünk télikabátot,
hogy ne fázzunk,
fürdőgatyát, hogy a kánikulától
menekülve,
fürödjünk
a Dunában,
a Tiszában,
a hétköznapiak
és az élménynapok lavójában
felváltva.

Nehezebb a bevásárlókat leállítani,
mint Arturó Uit.
Lehet, hogy veszélyesebbek is
az emberiségre nézve.
Ha van pénzük,
addig nem nyugszanak,
amíg a készlet tart.

*Vettünk jó pálinkát is,
szakította félbe egyikünk a másikat,
töltsél!*

Miközben itt ültünk és ittunk
a nappaliban,
melynek leírásával
továbbra is adós maradtam,
ezzel egy időben leparkoltunk,
derék mintha-fivérek,
egy, bármelyik óriási bevásárlóközpont
végeláthatatlan parkolójában,
valószínűleg újabb virtuális vircsaftba¹¹
kezdve. Lélegezzünk egy mélyet,
nézzünk körül mielőtt bele-
kezdünk – mibe is? – :
*Mit látunk,
mit nem?*

Például példátlanul
evidenssé vált, hogy
hogyhogy nem,
igencsak, a nagykép
és a luxuscsoomagolás ellenére,
folyamatban a művészetek
ha nem is az általános lefegyverzése¹²,
de legalább a hatékony hatástalanítása,
habár ez nem a mi gondunk,
inkább a szerzőé, ha van ilyen
ebben a konkrét esetben,
meg úgy egyáltalán.